

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 12C/53/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4118205367
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivana Heinrichová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2020:4118205367.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra v spore žalobcov: 1. E. P., nar. X.X.XXXX, bytom I. A. XXX, A., 2. T. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. A. XXX, A., obaja zastúpení : JUDr. Zuzana Gáliková, advokátka, so sídlom Farská 33, Nitra, proti žalovanému : Slovenská sporiteľňa, a.s., IČO: 00 151 653, so sídlom Tomášikova 48, Bratislava, zastúpený: AK JUDr. Marek Hic, s.r.o., so sídlom P. O. Hviezdoslava 10625/23B, Martin, IČO: 36 865 036, o určenie neplatnosti právneho úkonu, sudkyňou Mgr. Ivanou Heinrichovou, takto

rozhodol:

I.Súd žalobu zamietá.

II.Súd priznáva žalovanému náhradu trov konania v plnej výške, ktorú sú povinní zaplatiť žalobcovia v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1.Žalobcovia sa žalobou doručenou súdu dňa 4.5.2018 domáhali, aby súd určil, že Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a Mandátna zmluva zo dňa 22.11.2010 uzavretá medzi žalobcami a žalovaným je neplatná. Na pojednávaní dňa 13.1.2020na návrh žalobcov súd pripustil zmenu žaloby v nasledovnom znení: „Súd určuje, že zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a mandátna zmluva zo dňa 22.11.2010 uzavretá medzi žalobcami v 1. a 2. rade a žalovaným na zabezpečenie pohľadávky zo zmluvy o splátkovom úvere č. 0234883264 zo dňa 22.11.2010 viaznuce na nehnuteľnostiach kat. úz. I. A., zapísané na LV č. XXXX ako parc. registra C, evidované na katastrálnej mape ako parc. č. XXX/X zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 367 m², parc. č. XXX/XX zastavaná plocha a nádvorie o výmere 138m², parc. č. XXX/X ostatná plocha o výmere 269m² a stavby rodinný dom súp. č. XXX postavený na parc. č. XXX/XX je neplatná,„. Žalobu odôvodnili tým, že M. P. uzatvoril so žalovaným Zmluvu o splátkovom úvere, záväzok úverového dlžníka bol zabezpečený záložným právom. Zmluva o splátkovom úvere obsahuje neprijateľné podmienky, došlo k značnej nerovnováhe v právach a povinnostiach zmluvných strán, oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru je nekalá praktika a neprijateľná podmienka, zmluva o úvere je absolútne neplatná, a preto je neplatný aj právny úkon slúžiaci na zabezpečenie hlavného záväzku, teda zmluva o zriadení záložného práva a mandátna zmluva. Úverový dlžník neplnil podmienky dohodnuté v zmluve o splátkovom úvere a žalovaný pristúpil k výkonu záložného práva predajom nehnuteľností na dobrovoľnej dražbe. Naliehavý právny záujem odôvodnili s poukazom na ustanovenie § 137 písmeno c/ CSP, len určovacou žalobou sa môže odstrániť stav neistoty, v ktorom sa nachádzajú žalobcovia a určovanie neplatnosti zmluvy sa odvíja aj od posúdenia neprijateľnosti zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, na ktorom určení vyplýva naliehavý právny záujem priamo zo zákona.

2.Právna zástupkyňa žalobcov na pojednávaní uviedla, že žalobcovia trvajú na podanej žalobe. Právny zástupca žalovaného uviedol, že trvá na písomnom vyjadrení k veci. Súd vo veci vykonal dokazovanie

oboznámením sa s obsahom spisu a to žalobou s prílohami, vyjadrením žalovaného s prílohami a zistil tento skutkový a právny stav:

3. Dňa 22.11.2010 uzatvoril M. P. so žalovaným Zmluvu o splátkovom úvere, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 59.500 eur.

M. P. boli listom zo dňa 23.10.2017 oznámené Slovenskou sporiteľňou, a.s. vyhlásenie mimoriadnej splatnosti pohľadávky ku dňu 23.10.2017. jednalo sa o pohľadávku vo výške 52.557,23 eura.

Dňa 22.11.2010 uzatvorili žalobcovia so žalovaným Zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a mandátnu zmluvu, ktorou bola zabezpečená pohľadávka záložného veriteľa a mandátnou zmluvou bolo udelené poverenie záložnému veriteľovi na vykonanie úkonov s výkonom záložného práva.

Záložné právo bolo zriadené k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobcov 1,2 v podiele 1/1 nachádzajúcim sa v kat. úz. I. A., obec A., okres J. M. zapísané na LV č. XXXX ako parc. registra „C“, evidované na katastrálnej mape ako parc. č. XXX/X zastavané plochy a nádvoría vo výmere 367 m², parc. č. XXX/XX zastavané plochy a nádvoría o výmere 138m², parc. č. XXX/X ostatné plochy o výmere 269m² a stavby rodinný dom súp. č. XXX postavený na parc. č. XXX/XX. Záložné právo bolo vložené do katastra nehnuteľností, v poznámke na liste vlastníctva č. XXXX bolo poznamenané začatie výkonu záložného práva na dobrovoľnej dražbe.

Oznámenie o začatí výkonu záložného práva bolo žalobcom oznámené listom zo dňa 5.1.2018.

Žalobca podal námietky proti ohodnoteniu predmetu dražby, ktorá bola stanovená na sumu 133.000 eur znaleckým posudkom č. 46/2018 znalcom Ing. T. M..

4. Podľa § 137 CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

- a) splnení povinnosti,
- b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,
- c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
- d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

5. Žalobcovia sa podanou žalobou domáhajú určenia neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva a Mandátnej zmluvy. V ustanovení §137 písmeno c/ CSP je zakotvené, že žalobou sa možno domáhať určenia, či tu právo je alebo nie, ak je na tom naliehavý právny záujem. Žalobcovia sa nedomáhali určenia, či tu záložné právo je alebo nie je. Žiadali určiť neplatnosť právneho úkonu a takáto žaloba spadá pod ustanovenie § 137 písmeno d/ CSP, v zmysle ktorého žalobou možno požadovať, aby súd rozhodol o určení právnej skutočnosti (medzi právne skutočnosti patrí podľa § 2 ods. 1 občianskeho zákonníka aj právny úkon, jeho platnosť alebo neplatnosť), avšak len za predpokladu, že to vyplýva z osobitného predpisu. Z osobitného predpisu musí teda vyplývať oprávnenie subjektu podať žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu. Žalobcovia ani netvrdili, ktorá právna norma umožňuje určenie neplatnosti predmetného právneho úkonu a ani nemohli, keďže ku dňu vyhlásenia rozsudku neexistoval takýto právny predpis, ktorý by výslovne pripúšťal žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva. Súd teda dospel k názoru, že na určení neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva a Mandátnej zmluvy uzavretej dňa 22.11.2010 nie je daný naliehavý právny záujem. Podľa ustálenej judikatúry v zásade je potrebné vychádzať z toho, že určovacia žaloba má povahu preventívnu a jej účelom je poskytnutie ochrany právnomu postaveniu žalobcu skôr, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva, teda vtedy, keď sa nemôže domáhať ochrany žalobou na plnenie. Medzi stranami sporu musí existovať aktuálny stav objektívnej neistoty, ktorý je ohrozením právneho postavenia žalobcu a ktorý nemožno odstrániť iným právnym prostriedkom. Z uvedeného vyplýva, že naliehavý právny záujem na určení je daný vtedy, ak je aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia a ktorý možno týmto právnym prostriedkom odstrániť. Pokiaľ na základe záložnej zmluvy bolo záložné právo vložené do katastra nehnuteľností, právna otázka, či záložná zmluva je alebo nie je platným právnym úkonom predstavuje iba vyriešenie predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či na nehnuteľnostiach žalobcu (ako záložcu) viazne v prospech záložného veriteľa záložné právo. Z uvedených argumentov vyplýva, že na určení neplatnosti záložnej zmluvy nie je daný naliehavý právny záujem, nakoľko stav ohrozenia práva žalobcov alebo neistotu v ich právnom postavení možno odstrániť len určením, či tu je alebo nie je záložné právo. Žalobcovia, preto nemali naliehavý právny záujem na požadovanom určení. CSP v ustanovení § 137 písm. c/ pripúšťa žalobu na určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, ale

žalobcovia sa nedomáhali určenia, či tu záložné právo je alebo nie je, žiadali určiť neplatnosť záložnej zmluvy a takáto žaloba spadá pod ustanovenie § 137 písmeno d/ CSP, v zmysle ktorého žalobou možno požadovať, aby súd rozhodol o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Pokiaľ to nevyplýva z osobitného predpisu, nie je možné domáhať sa určenia právnej skutočnosti. Vychádzajúc z toho, že k vzniku právneho vzťahu je potrebné, aby nastala určitá skutočnosť a z toho, že za právnu skutočnosť možno považovať také okolnosti a skutočnosti, ktoré spôsobujú vznik, zmenu alebo zánik právnych vzťahov, teda okrem iného aj právne úkony ako prejavy vôle smerujúce najmä k vzniku, zmene alebo zániku práv, alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú, je potrebné konštatovať, že v súčasnosti platný procesný predpis nepripúšťa podanie žaloby o neplatnosť právneho úkonu, ak to nepripúšťa osobitný predpis. Ak takého predpisu niet, žalobcovia nemôžu žalovať neplatnosť právneho úkonu, ale musia formulovať petít na určenie, či tu záložné právo je, alebo nie je. Preto súd žalobu o určenie neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva a Mandátnej zmluvy ako procesne neprípustnú zamietol.

Súd tu poukazuje príkladom na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR - sp. zn. 4Cdo/89/2007, 3Cdo/24/2017, 3Cdo/108/2017, rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp.zn.30Cdo/1705/2002. Pokiaľ žalobcovia argumentujú tým, že žalovaný za účelom uspokojenia svojich nárokov pristúpil k výkonu záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby, súd k tomu uvádza, že nespochybňuje, že účelom dobrovoľnej dražby je prechod vlastníckeho práva zo záložného dlžníka na tretí subjekt, čím naozaj dôjde k zániku vlastníckeho a tým aj užívacieho práva záložného dlžníka, v tomto prípade však základným právnym prostriedkom na odstránenie akejkoľvek neistoty v právnom postavení žalobcov ako záložcov a teda vlastníkov nehnuteľnosti je žaloba o neplatnosť dražby, v ktorej sa môžu domáhať ochrany svojich práv.

6.Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému súd náhradu trov konania priznal v plnej výške, pretože vo veci mal plný úspech, v sporových konaniach sa uplatňuje zásada úspechu, teda strana, ktorá mala v konaní plný úspech, čo je v tomto prípade žalovaný, keďže žaloba bola v celom rozsahu zamietnutá, právo na náhradu trov konania proti neúspešnej strane, teda žalobcom, pričom dôvody hodné osobitného zreteľa s poukazom na ustanovenie § 257 súd nezhliadol a z obsahu spisu nevyplývajú. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník / § 262 ods. 2 CSP/.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Nitre prostredníctvom Okresného súdu Nitra (§ 355 ods. 1 a § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§363 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zákona č. 233/1995 Z.z. v platnom znení) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z.z. v platnom znení).